

TÜRKÇEYİ DOĞRU
KULLAN

DOĞRU BİLİNE
YANLIŞ YAZIMLAR

Ön Söz

Anadolu Ajansı doğru, tarafsız ve hızlı haberciliğin merkezi olduğu kadar Türkenin doğru kullanımı konusunda da her zaman örnek alınan bir kurumdur.

Kalıplaşmış hatalı yazımların doğrularını göstermeye yönelik rehber niteliği taşıyan bu kitapçığın ilk bölümünde, sıklıkla yanlış yazılan kelimeler ile doğru yazımlarına yer verilmiştir.

Kitapçığın ikinci bölümü ise doğru yazım için pratik yöntemlerin yanı sıra habercilerin işini kolaylaştıracak önemli bilgiler içermektedir.

Muhabirinden yayın yönetmenine kadar herkes için başucu kitapçığı özelliği taşıyan bu çalışmayla haber yazımdaki hataların en aza indirilmesi hedeflenmektedir.

YANLIŞ YAZIM

A

acenta	acente
adele	adale
afaroz	aforoz
afilli	afili
aħçı	aşçı
ahpap	ahbap
akapunktur	akupunktur
akıldışı	akıl dışı
alarım	alarm
aldırmamazlık	aldırmazlık
alimünyum	alüminyum
Allahü Teala	Allahutaala
alobora	alabora
alt yapı	altyapı
altgeçit	alt geçit

DOĞRU YAZIM

YANLIŞ YAZIM

altyazı	alt yazı
alzheimer	alzaymır
amartisör	amortisör
an be an	anbean
ana okulu	anaokulu
anabilim dalı	ana bilim dalı
anadil	ana dil
anfi	amfi
anotomi	anatomi
antiparantez	antrparantez
antreman	antrenman
aparatif	aperitif
arasıra	ara sıra
ardarda	art arda
arefe	arife
arozöz	arazöz

DOĞRU YAZIM

YANLIŞ YAZIM

artniyet

aşentiyon

at binmek

atelye

ateşe

ayak üstü

ayrıyeten

Azərbaycan

B

baş örtüsü

baş sağlığı

bilimkurgu

bilimum

bilmemezlik

bir çok

bir kaç

DOĞRU YAZIM

art niyet

eşantiyon

ata binmek

atölye

ataşe

ayaküstü

ayrıca

Azərbaycan

başörtüsü

başsağlığı

bilim kurgu

bilumum

bilmezlik

birçok

birkaç

YANLIŞ YAZIM

bir takım

biran

birarada

bire bir

birfiil

birhaber

bisküit

boy pos

bugünkü

burda

buyana

C-Ç

cafe

canbaz

canı gönülden

Cenabi Hak

DOĞRU YAZIM

birtakım

bir an

bir arada

birebir

bilfiil

bihaber

bisküvi

boy bos

bugünkü

burada

bu yana

kafe, kafeterya

cambaz

canıgönülden

Cenabıhak

YANLIŞ YAZIM

ceryan

çoşku

D

dabruka

dekarasyon

dekaratör

demiryolu

denizyolu

deyinmek

dinazor

direk

diyaspora

doğalgaz

döküman

duymamazlık

DOĞRU YAZIM

ceryan

çoşku

darbuka

dekorasyon

dekoratör

demir yolu

deniz yolu

değınmek

dinozor

direkt

diaspora

doğal gaz

doküman

duymazlık

YANLIŞ YAZIM

E

egzos

ekzantrik

elele

entellektüel

entrasan

erezyon

eskaza

eskirim

espiri

eşgal

eşortman

evvelallah

evye

ezane

DOĞRU YAZIM

egzoz

eksantrik

el ele

entelektüel

enteresan

erozyon

ezkaza

eskrim

espri

eşkal

eşofman

evelallah

eviye

eczane

YANLIŞ YAZIM

F

fantazi

fantezi

farza

fariza

fasülye

fasulye

fesetmek

feshetmek

fiat

fiyat

florasan

floresan

G

gangaster

gangster

gangren

kangren

gardolap

gardırop

genel kurmay

genelkurmay

gerçek üstü

gerçeküstü

gluten

glüten

gök kuşağı

gökkuşağı

gravat

kravat

DOĞRU YAZIM

YANLIŞ YAZIM

güçbirliği

güç birliği

gün be gün

günbegün

H

haftasonu

hafta sonu

hakkaten

hakikaten

halisinasyon

halüsinasyon

harfiyat

hafriyat

hastahane

hastane

hava alanı

havaalanı

hava limanı

havalimanı

havayolu

hava yolu

hemşeri

hemşehri

her hangi

herhangi

herbir

her bir

herdaim

her daim

hergün

her gün

DOĞRU YAZIM

YANLIŞ YAZIM

herşey	her şey
herzaman	her zaman
heykeltraş	heykeltıraş
hidrellez	Hıdırellez
Hıristiyan	Hristiyan
hiç bir	hiçbir
hiçkimse	hiç kimse
hoporlör	hoparlör
hoşcakal	hoşça kal
hoşgelmek	hoş gelmek
İ	
iade-i itibar	iadeitibar
ilizyon	illüzyon
ilk öğretim	ilköğretim
ilkönce	ilk önce
inkilap	inkılap

DOĞRU YAZIM

YANLIŞ YAZIM

insiyatif	inisiyatif
inşaa	inşa
istepne	stepne
iş başı	işbaşı
işbirliği	iş birliği
işbirlikçi	iş birlikçi
itibariyle	itibarıyla
izalasyon	izolasyon
K	
kalemşör	kalemşor
kamelya	kameriye
kaparo	kapora
kapşon	kapüşon
karayolu	kara yolu
karekter	karakter
karemel	karamel

DOĞRU YAZIM

YANLIŞ YAZIM

kareografi	koreografi
karnıbahar	karnabahar
kat be kat	katbekat
kat etmek	katetmek
kaysı	kayısı
kelime-i şehadet	kelimeişehadet
kırahatane	kıraathane
kirbit	kibrit
klavuz	kılavuz
kokareç	kokoreç
kolanya	kolonya
kolleksiyon	koleksiyon
kollektif	kolektif
komidin	komodin
konsansüs	konsensüs
kontür	kontör

DOĞRU YAZIM

YANLIŞ YAZIM

kozmatik	kozmetik
kurdela	kurdele
kuru sıkı	kurusıkı
Kuva-i milliye	Kuvayimilliye
küpür	kupür
küvöz	kuvöz
L	
laboratuar	laboratuvar
lakayt	lakayıt
lavobo	lavabo
logar	rögar
M	
mahçup	mahcup
makina	makine
malesef	maalesef
manüpüstasyon	manipüstasyon

DOĞRU YAZIM

YANLIŞ YAZIM

maydonoz	maydanoz
mefta	mevta
melemen	menemen
menejer	menajer
mentalite	mantalite
mevlüt	mevlit
meyva	meyve
milletler arası	milletlerarası
Misak-ı millî	Misakımilli
molotof	molotofkokteyli
motorsiklet	motosiklet
mönü	menü
muacir	muhacir
muaffak	muvaffak
muhattap	muhatap
mundar	murdar

DOĞRU YAZIM

YANLIŞ YAZIM

mustarip	muzdarip
müracat	müracaat
mürettebatlar	mürettebat
mürüvet	mürüvvet
mütaakip	müteakip
mütahit	müteahhit
mütevazi	mütevazı
N	
nacizane	naçizane
nalet	lanet
naturel	natürel
O	
olağan üstü	olağanüstü
oldu bitti	oldubitti
onla	onunla
orjinal	orijinal

YANLIŞ YAZIM

orta öğretim

Ortadoğu

oybirliği

oyçokluğu

Ö

öge

önsöz

önyargı

ötenazi

özgeçmiş

P

pantolon

parağraf

pardesü

parelel

parende

DOĞRU YAZIM

ortaöğretim

Orta Doğu

oy birliği

oy çokluğu

öge

ön söz

ön yargı

ötanazi

öz geçmiş

pantolon

paragraf

pardösü

paralel

perende

YANLIŞ YAZIM

parlamento

pasifize

payton

pekçok

penbe

peştemal

poaça

proğram

proleterya

provakasyon

provakatör

pür dikkat

R

radyosyon

resmi geçit

rezarvasyon

DOĞRU YAZIM

parlamento

pasivize

fayton

pek çok

pembe

peştamal

poğaça

program

proletarya

provokasyon

provokatör

pürdikkat

radyasyon

resmigeçit

rezervasyon

YANLIŞ YAZIM

romork

romörkör

rütuř

S

sabır etmek

sada

saf kan

safa

sađnak

sađol

sala

santrarı

sarmısak

senle

seramoni

serbes

DOĞRU YAZIM

römork

römörkör

rötuř

sabretmek

seda

safkan

sefa

sađanak

sađ ol

sela

satran

sarımsak

seninle

seremoni

serbest

YANLIŞ YAZIM

sevketmek

seyehat

sezeryan

silahřör

siluet

sollama yapmak

sözgelimi

sözkonusu

steteskop

su basmanı

sualtı

subap

sükûtuhayal

süpriz

Ş

řarter

DOĞRU YAZIM

sevk etmek

seyahat

sezaryen

silahřor

silüet

sollamak

söz gelimi

söz konusu

stetoskop

subasman

su altı

supap

sukutuhayal

sürpriz

řalter

YANLIŞ YAZIM

şarz	şarj
şayibe	şaiibe
şehirlerarası	şehirler arası
şevkat	şefkat
şifai	şifahi
şohben	şofben
şok olmak	şoke olmak
şöför	şoför
şuan	şu an
şuanda	şu anda
T	
taburce	taburcu
tafsiye	tasfiye
tahtarevalli	tahterevalli
tahüt	taahhüt
taki	ta ki

DOĞRU YAZIM

YANLIŞ YAZIM

tanpon	tampon
tasviye	tavsiye
taşaron	taşeron
tenbih	tembih
tenefüs	teneffüs
teravi	teravîh
tesbit	tespîr
testesteron	testosteron
teşebüs	teşebbüs
teşfik	teşvîk
tetanoz	tetanos
tiroid	tiroîr
tiskinmek	tiksinmek
tiyo	tüyo
tolorans	tolerans
trabzan	tîrabzan

DOĞRU YAZIM

YANLIŞ YAZIM

traş	tıraş
tükrük	tükürük
U-Ü	
ultümaton	ültimatom
uluslar arası	uluslararası
usül	usul
Uzakdoğu	Uzak Doğu
ünvan	unvan
üst yapı	üstyapı
üstgeçit	üst geçit
üstün körü	üstünkörü
üvertür	uvertür
üzre	üzere
V	
vehamet	vahamet
vejeteryan	vejetaryen

DOĞRU YAZIM

YANLIŞ YAZIM

viyolo	viyola
Y	
yalniş	yanlış
yanısıra	yanı sıra
yanlız	yalnız
yanyana	yan yana
yeni doğan	yenidoğan
yıldönümü	yıl dönümü
yurtiçi	yurt içi
yüksek öğretim	yükseköğretim
yüzölçümü	yüz ölçümü
Z	
zenaat	zanaat
zerafet	zarafet

DOĞRU YAZIM

Bađlaç Olan Hangi “ki”?

Bađlaç olan “ki” ile aitlik eki “ki”nin ayırt edilmesinde şöyle bir pratik yöntem kullanılabilir: “ki” ile yazılmış kelimeye, -ler veya -lar ekleri getirildiğinde anlamlı bir kelime oluyorsa “ki” bitişik yazılır. Kelime anlamsız oluyorsa bu bağlaç olan “ki” ekidir ve ayrı yazılmalıdır.

Dikkat:

Bađlaç olan ama birleşik yazılan -ki’ler: Sanki, oysaki, mademki, belki, halbuki, çünkü, meğerki

Örnek:

Bir de baktım ki ağabeyim karşımda duruyor.
Baktım+ki+ler=baktımkiler (Anlamsız)

Geçmiş zaman olur ki hayali cihan değer.
Olur+ki+ler=olurkiler (Anlamsız)

Ders bitti, zil çaldı mı ki?
Çaldı+mı+ki+ler= çaldı mı kiler (Anlamsız)

Senin saçın olmamış. Ablanınki daha güzel.
Abla+nın+ki+ler=ablaninkiler (Anlamlı)

Aşı olduğum kolum şişti. Ali'ninki şişmemiş.
Ali+nin+ki+ler= Ali'ninkiler (Anlamlı)

Sıradaki gelsin
Sıra+da+ki+ler= sıradakiler (Anlamlı)

Özel İsmе Dahil Olma

Bir sözcüğün özel isme dahil olup olmadığını belirlemenin formülü:

Birden çok kelimedен oluşan isimden sözcüğü çıkardığımızda özel ismi anlatmıyorsa o sözcük özel isme dahildir.

Örnek:

Kamu Personeli Danışma Toplantısı” isminden “toplantı” kelimesini çıkarırsak konunun toplantı olup olmadığını anlamayız. Bu nedenle “toplantı” burada özel isme dahildir ve ilk harfi büyük yazılmalıdır.

Büyük Harf Kısaltmalara Getirilen Ekler

Büyük harflerle yapılan kısaltmalara getirilen eklerde kısaltmanın son harfinin okunuşu esas alınmalıdır. (BDT'ye, TDK'den, THY'de, TRT'den, TL'nin) Ancak kısaltması büyük harflerle yapıldığı halde bir kelime gibi okunan kısaltmalara getirilen eklerde kısaltmanın okunuşu esas alınmalıdır.(ASELSAN'da, BOTAŞ'ın, NATO'dan, UNESCO'ya)

Özel Adlara Getirilen Yapım Ekleri

Özel adlara getirilen yapım ekleri, çokluk eki ve bunlardan sonra gelen diğer ekler de kesmeyle ayrılmaz:

Türklük, Türkleşmek, Türkçü, Türkçülük, Türkçe, Müslümanlık, Hristiyanlık, Avrupalı, Avrupalılaştırmak, Aydınlı, Konyalı, Bursalı, Ahmetler, Mehmetler, Yakup Kadriiler, Türklerin, Türklüğün, Türkleşmekte, Türkçenin, Müslümanlıkta, Hollandalıdan, Hristiyanlıktan, Atatürkçülüğün.

Sıfatlar, Tamlamaların Arasına Girmez

“Kültür eski bakanı” değil “eski kültür bakanı” yazılmalı. “İnşaat yüksek mühendisi” değil “yüksek inşaat mühendisi” doğru yazımdır.

Zamir “n”si

Belirtisiz isim tamlaması yapısında olan yer adlarına ünlüyle başlayan ek getirildiğinde araya zamir “n”si girer:

Kırklareli’ni, Suşehri’nden, Türközü’nde...
Sadece “Kocaeli, Rumeli ve Tunceli” isimleri belirtisiz isim tamlaması yapısında olmalarına rağmen artık tek bir kelime gibi algılandıkları için zamir “n”si almazlar: Kocaeli’de, Rumeli’yi, Tunceli’ye.

Kelime Sonuna Gelen Alt, Üst ve Üzeri Kelimeleri Bitişik Yazılır

Somut olarak yer bildirmeyen alt, üst ve üzeri sözlerinin sona getirilmesiyle kurulan birleşik kelimeler bitişik yazılır: Ayakaltı, bilinçaltı, gözaltı, akşamüstü, gerçeküstü, olağanüstü, suçüstü, akşamüzeri, ayaküzeri.

Alt, üst, ana, ön, art, yan, iç, dış sözlerinin başa getirilmesiyle oluşturulan birleşik kelimeler de ayrı yazılır: alt yazı, üst kat, ana dili, ön söz, yan etki, iç tüzük, dış hat.

Arapça Kökenli Kelimelerde Ses Düşmesi - Özgün Biçimleri Tek Heceli Bazı Arapça Kökenli Kelimeler

Etmek, edilmek, eylemek, olmak, olunmak yardımcı fiilleriyle birleşirken ses düşmesine, ses değişmesine veya ses türemesine uğradıklarında bitişik yazılır:

Emretmek, feshetmek, cemetmek, kaybolmak; darbetmek, dercetmek, hamdetmek; affetmek, hissetmek, reddetmek ...

Etmek, edilmek, eylemek, olmak, olunmak yardımcı fiilleriyle kurulan birleşik fiiller ise ilk kelimesinde herhangi bir ses düşmesi veya türemesine uğramazsa ayrı yazılır:

Alt etmek, arz etmek, azat etmek, dans etmek, el etmek, göç etmek, ilan etmek, kabul etmek, kul etmek, kul olmak, not etmek, oyun etmek, söz etmek, terk etmek, var olmak, yok etmek, yok olmak...

Ev Kelimesiyle Kurulan Birleşik Kelimeler Bitişik Yazılır

Bakımevi, basımevi, doğumevi, huzurevi,
konukevi, öğretmenevi, yayınevi,
polisevi, babaevi.

Sadece “bağ evi”, “dağ evi”, “kuş evi”
ayrı yazılır.

“Seven”leri Ayırmayın

Futbolsever, barışsever, çiçeksever,
hayvansever, doğasever, hayıresever, iyiliksever,
kitapsever, konuksever, müziksever, sanatsever,
sinemasever, sporsever, vatansever.

“Ötesi” Sözüyle Kurulan Birleşik Kelimeler Bitişik Yazılır

Doğaötesi, fizikötesi, kızılötesi, morötesi.

-sız/-siz Yapım Ekleri

-sız/-siz yapım eki olduğu için bu ek özel adların sonuna geldiğinde kesme işareti ile ayrılmaz:

Esedsiz, Türkiyesiz gibi.

HABER YAZIMINDA BUNLARA DİKKAT

Tane ve Adet İfadelerini Kullanmaktan Kaçınmalıyız

“Üç adet araç yandı” yerine “Üç araç yandı”
İnsanlar da tane ile sayılmazlar. “İki tane adam,
üç tane kadın” yazımı hatalıdır.

Bazı Yanlış Yazımlar

“Halen yürürlükte olan” ifadesi yanlıştır “yürürlükte olan” denilmelidir.

“Ameliyat oldu” yerine “ameliyat edildi”.
“Taburcu oldu”, “tahliye oldu”, “tahrip oldu” gibi söyleyişler yerine “taburcu edildi”, “tahliye edildi”, “tahrip edildi” kullanılmalıdır.

“Caddesi üzerinde” yerine “caddesinde”,
“karayolu üzerinde” yerine “karayolunda” denilmeli.

Bazı Gereksiz İfadeler

Kaza, kavga veya benzeri olaylar güvenlik güçlerine yansımışsa, olayın doğası gereği soruşturma başlatılır.

Bu tür haberlerde “soruşturma başlatıldı” ifadesi gereksizdir. Ayrıca “zanlının yakalaması için çalışma başlatıldı”, “güvenlik güçleri zanlıyı yakalamaya çalışıyor” gibi ifadeler de gereksiz kullanılmaktadır.

Bazı Gereksiz Fiil ve Kelimeler

Olmak, yapmak, etmek fiillerinden uzak durun. “Olan” ve “olup” kelimelerini kullanmayın

Bu kelimelerin metinden çıkarıldığında hiçbir anlam değişimi olmadığını göreceksiniz.

Zanlı, Sanık, Hükümlü Kelimelerine Dikkat Edilmelidir

Bir suçun şüphelisi zanlı; suçlu şüphesiyle hakkında iddianame hazırlanan kişi sanık; yargılaması sonrası mahkemece ceza verilmiş kişi hükümlüdür.

Dikkat: Savcı tutuklamaz, tutuklama istemiyle mahkemeye sevk eder.

